بۆچی کۆمپانیای ئیعماری ئیماراتی هەولێری بۆ وەبەرهێنان هەڵبژارد؟

سەقامگیری و ئارامی بنەمای سەرەکین بۆ گەشەی ئابووری

خلیج تایمز -کێلی کلارك

لەگەڵ ئەوەی ستیڤن لارابی سەرۆکی دامەزراوەی راند بۆ ئاسایشی ئەوروپا، لەکۆنفرانسی ناتۆ لە دوبەی ئاماژەی بەوەدا:(جەنگی ئەمریکا لە عێراق یەکێك بووە لە گەورەترین هەڵە ستراتیژییەکانی ئەمەریکا)، بەڵام ئەو وڵاتەی کە جارێك جەنگ وێرانی کردووە بەخێرایی رۆژانی شەڕ تێدەپەڕێنێ و شۆڕشی ئاوەدانکردنەوەی کردۆتە سەرەتای رێگایەکی نوێ، ئەوەتا کەرتی بیناسازییە گەورەکەی دوبەی لەو وڵاتەدا بە پرۆژەیەکی ستراتیژی و گەورەدا خۆیدەبینێتەوە. محەمەد عەبباری سەرۆکی کۆمپانیای ئیعمار لەکۆنفرانسێکدا کە مانگی رابردوو لە هەولێری پایتەختی هەرێمی کوردستان بەڕێوەچوو تێیدا ملیارەها دۆلار گەشەی ئابووری خرایەڕوو ناوبراو وتی: هیوا خوازم لە داهاتوودا هەمان وەبەرهێنان و مامەڵە لەگەڵ حکومەتی عێراقیشدا بکەم و گەشەی زیاتر بە ئابووری ناوچەکە بدەم. لەلایەکی ترەوە زۆرێك لەوانەی کە بە پرۆژەکەیان زانیوە گومانیان هەیە لە بڕیاری گەشەکردنە لە وڵاتێکدا کە ئاسۆکانی ئابووری تێیدا زۆرجار بووەتە قوربانی هەڵگیرسانی جەنگ. جەنگی عێراق - ئێران لەساڵانی هەشتاکان و داگیرکردنی کوەیت لەلایەن عێراقەوە لە ١٩٩٠ دا یەدەکی دراوی عێراقی خاڵیکردەوەو ئابووری

دارمان و وڵاتەکەی توشی قەرزێکی زۆر کرد، بەڵام لە ساڵی ٢٠١٣ لەکاتێکدا زۆربەی وڵاتانی گەشەسەندووی جیهان لە ململانێی بێبازاڕیدا بوون عێراق و ئابوورییەکەی بەخێرایی دوو هێندە گەشەی ئابووری بەخۆوە بینی. بەپێی ئەو داتاو زانیارییە پێشبینیکراوەی کە لەلایەن سندوقی نەختی نێودەوڵەتییەوە لە نیسانی ٢٠١٣ دا بڵاوکرایەوە، عێراق بە خێراترین ١٠ دەوڵەتی تازە پێگەشتووی جیهان دانراوە کە لە بواری داهاتی نەتەوەییدا بۆ پێشەوە چووە بەرادەیەك بە پلەی حەوتەم دێت بە گەشەی لە٩,٠٤٣ ٪. پرۆژەی ناوەندی شاری هەولێر کە پرۆژەیەکە بەتێچوونی ٣ ملیار دۆلار لە وڵاتێکدا جێبەجێ دەکرێت کە بەدەست کۆمەڵێك کێشەوە گیرۆدەیە، لەمبارەیەوە عەببار پرۆژەکەی بەپرۆژەیەکی دانسقە لە رۆژهەڵاتی ناوەراستدا دایە قەڵەم. لەماوەی ١٦ ساڵی ئیشکردنیدا ئیعمار زۆرێك لە تاوەرە گەشتوگوزارییە بەناوبانگەکانی جیهان و پرۆژە دانسقەکانی بیناسازیی بونیاتناوە، لەوانە (بەرزترین بینای جیهان کە بە تاوەری خەلیفە ناسراوە)، هەروەها بۆ بەهێزکردنی مارکەو ناوبانگی بازرگانی جیهانی خۆی و ئاسانکاریکردن بۆ فراوانکردنی کۆمپانیاکەی، لە ساڵی ٢٠٠٤ ئیعماری نێودەولەتی دامەزراند کە رۆڵێکی سەرەکی گیراوە لە دیاریکردن و بەگەڕخستنی وەبەرهێنان لە بازاڕە تازەپێگەیشتووەکان و ئەو بازاڕانەی وەبەرهێنانی تێدا ئەنجام نەدراوە.

ئابوورییەکی زۆر گەورە بۆ هەولێر

هەڵبژاردنی ئەمجۆرە وەبەرهێنانە لە سێکتەری بیناسازیدا کە رووبەری ئاواکارییەکانی بریتییە لە ٥٤١٠٠٠ مەتر چوارگۆشەو لە ناوجەرگەی ناوچەیەکی کوردی لە عێراقدا جێبەجێ دەکرێت کە دەوڵەمەندە بە نەوت، ئەمە ئاماژەیەکی راست و روونە بۆ ئەوەی ئابووری لەم ناوچەیەدا بەرەوپێش دەچێت. هەر لەم روانگەیەشەوە بەرێز نێچیرڤان بارزانی سەرۆك وەزیرانی حکومەتی هەرێمی کوردستان ناوی پرۆژەکەی ناوە (ئابوورییەکی زۆر گەورە بۆ هەولێر). لەو کۆنفرانسەدا کە بەبۆنەی پرۆژەکەوە بەڕێوەچوو بەڕێز نێچیرڤان بارزانی سەرۆك وەزیرانی کوردستان وتی: ئەمڕۆ کە کۆمپانیای ئیعمار کوردستانی هەڵبژاردووە بۆ پرۆژەیەکی گەورەی نوێ، نیشانەیەکی دیکەی گرنگیبوونی هەولێر و کوردستانە، هاوکات دەبێتە هێزێکی تری ئابووری لە هەرێمی کوردستاندا.

عەلی ئەسەد بریکاری بیناسازیی ناوخۆیی هەولێر و سەرۆکی جێبەجێکاری کۆمپانیای دارایی پێی وایە هەندێك کات بازاڕی خانوبەرە خاوبوونەوە بەخۆوە دەبینێت و بەرەو پێشنەچووە لە ناوچەکەدا ئەویش لەبەر نەبوونی متمانە لەلایەن کۆمپانیا ناوخۆییەکانەوە. هەروەها عەلی ئەسەد بە خلیج تایمی وت: هەبوونی ئەو عەلامەتە بازرگانییە جیهانییەی وەکو ئیعمار لە ناوچەکەدا هەنگاوێکی گەورەیە بۆ گەشەکردن لە ناوچەکەدا و بە دڵنیاییەوە متمانە دروست دەکات. هەروەها وتی بۆچی یەکێك لە گەورەترین کۆمپانیای بیناسازیی جیهان هەولێر هەڵدەبژێرێ و ناچێتە بەغدا کە لەوێ نرخی خانوبەرە بەرزترە؟ ئەگەر دەیانەوێت جێ پەنجەیان دیار بێت لە عێراق، هەولێر باشترین شوێنە لەبەرئەوەی ئاسایشی تێدایە. هەروەها وتیشی پرۆژەی ناوەندی شاری هەولێر هەڵاوسان دروست دەکات لە ناوچەکەدا چونکە نرخەکان بەرێژەیەکی بەرچاو بەرزن لە چاو ئەوانی تردا. عەلی ئاماژەی بەوە دا کە قازانجی بەکرێدان لە پرۆژەی ناوەندی شاری هەولێر نزیکەی لە١٠٪ یە. بۆیە ئەگەر موڵك بەهاکەی ٣٠٠ هەزار دۆلار بێت، ئەوا ٣ هەزار دۆلار لە مانگێکدا بە کرێ بەدەستدەهێنێت. ئەمەش زۆر زیاترە لە قازانجی ئاسایی لەهەر شوێنێکی تر. هەروەها بۆ هەر مەترە چوارگۆشەیەك موڵك لە هەولێر بە نزیکەی ١٠٠٨ دۆلار دەفرۆشرێت، بەڵام ئیعمار بە نزیکەی ٢٤٠٠ دۆلار دەیفرۆشێت، ئەمەش بەرزبونەوەی بەرچاوە لە نرخدا، بەڵام ئەمە ئەوە ناگەیەنێت کە کڕیارەکان دەڕوتێنرێنەوە. ئیعمار بە شێوەیەکی سەرەکی لەگەڵ کڕیاری کۆتادا مامەڵە دەکات، لەگەڵ بریکارەکانی تری خانووبەرە مامەڵە ناکات. ئەمەش شتێکی باشە بۆ کڕیارەکان لەبەرئەوەی زۆر لە بریکارەکان نرخی راستی خانووبەرەکە بەرزدەکەنەوە بۆ ئەوەی قازانجێکی باشیان دەست بکەوێت. هەروەها بریکارەکانی موڵك و ماڵ و کریارەکانی خانوبەرە بەشێوەیەکی راستەوخۆ قازانج ناکەن لە پرۆژەکە تەنها کاریگەریی بەسود لەسەر ئێمە ئەوەیە کە بازاڕ باشتر دەبێت.

پرۆژەی هاوشێوەی خانوبەرەی تر لە ناوچەکەدا هەیە وەکو Park View لەلایەن Ilci holdings، و Empire World کە قازانجی زیاتر دەبینن لە بەگەڕخستنەکەیان. ئێمە بەلایانی کەمەوە ٢ ساڵ چاوەڕێ دەکەین بۆ ئەوەی قازانجێك بکەین لەپرۆژەی ناوەندی شاری هەولێر. پرۆژەکانی تر نزیکن لە تەواو بوون بۆیە کۆمپانیاکەمان لێرە بەگەڕخستن دەکات. لەماوەی چەند ساڵی دوایدا، هەرێمی کوردستان بووەتە سەنتەرێك بۆ گەشتیارو سەردانکەرانی ئیشوکار سەرەڕای کێشە سیاسییەکانی پاش روخانی سەدام. پرۆژەی نوێی بیناسازی ئیعمار دەسپێشخەری کردووە بۆ دروستکردنی کۆمەلگایەکی تەواو هاوچەرخ کە ٣ ئوتێلی جیهانی و بازارێکی گەورە لە خۆدەگرێت، ئەمەو سەرەڕای سەنتەرێکی بزنس و سەنتەرێکی پەروەردەیی و تەندروستی. هاوشان لەگەڵ ئەو پرۆژە گەورەیەی خانوبەرە لە دروستکردنی باڵەخانەی دەگمەن و هەوربڕ، پرۆژەی ناوەندی شاری هەولێر دوو دوانە تاوەریش لەخۆ دەگرێت کە دەبێتە رووی گەشی سەنتەری شارەکە. هەروەها شەقامێکی پانی پڕ لەدرەخت دەبێتە سەنتەری باڵەخانەکان و هاوتا دەبێت لەگەڵ کەلەپوری بیناسازیی شارەکەدا. بە شێوەیەکی ستراتیژی کەوتۆتە سەر شەقامی گوڵان ئەو ناوچەیەی کە بە شەقامی ملیۆن دۆلار ناسراوە لە ناوخۆدا. هەرچەندە بە شێوەیەکی راستەوخۆ قازانج بە کۆمپانیا ناوخۆییەکانی موڵك وماڵ ناگەیەنین، ئەم پرۆژەیە دەبێتە سەرچاوەی سەرەکی داهات بۆ زۆر لە دانیشتوانی بەوەی کە زیاتر لە ٤٥ هەزار هەلی کار دروست دەکات.

پرۆژەی داون تاونی هەولێر کە لەلایەن کۆمپانیای ئیعماری ئیماراتیەوە لەهەولێر جێبەجێ دەکرێت، نیشانەیەکی دیکەی گرنگیبوونی هەولێر و کوردستانەو دەبێتە هێزێکی تری ئابووری لە هەرێمی کوردستاندا

پرۆژەی داون تاونی (ناوەندی شاری هەولێر) کە بەتێچوونی ٣ ملیار دۆلار جێبەجێ دەکرێت بە پرۆژەیەکی گەورەی رۆژهەڵاتی ناوەراست دادەنرێت و هەلی کار بۆ ٤٥ هەزار کەس دەڕەخسێنێت

داون تاونی هەولێر کۆمەڵگایەکی تەواو هاوچەرخ کە ٣ ئوتێلی جیهانی و بازاڕێکی گەورەو ٢ تاوەرو سەنتەرێکی بزنس و سەنتەرێکی پەروەردەیی و تەندروستی لە خۆدەگرێت، دەبێتە رووی گەشی سەنتەری شارەکە

ئێرە دوای چەند ساڵێکی دیکە دەبێتە یەکێک لەخۆشترین شوێنەکانی کوردستان کە هەموومان شانازی بەجوانی و گرنگییەکەیەوە دەکەین